

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ
ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ФАРМАЦЕВТИКА ИНСТИТУТИ**

**“АХБОРОТ СОАТИ”
МАТЕРИАЛЛАРИ**

Ҳафтанинг ижтимоий – сиёсий воқеалари
(2016 йил 24-октябрь 29 октябрғача)

№8

Аҳолини дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашни янада яхшилашга доир чора-тадбирлар тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори

Аҳоли ва тиббиёт муассасаларининг арзон ва сифатли дори-дармон воситалари ҳамда тиббиёт буюмлари билан таъминланганлик даражасини янада ошириш, уларнинг нархини белгилаш бўйича очиқ-ошкора механизмни жорий этиш, мамлакатимизда арзон ва сифатли препаратлар бўлишига қарамасдан ташхис кўйиш ва даволаш стандартларида кўзда тутилмаган ҳамда асосан қиммат импорт дори-дармон воситаларини тавсия этиш каби номақбул амалиётнинг олдини олиш ва келгусида бундай ҳолатларга йўл қўймаслик мақсадида:

1. 2017 йилнинг 1 январидан:

четдан олиб келинадиган, шунингдек, мамлакатимиз ишлаб чиқарувчиларидан сотиб олиннадиган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларини улгуржи ва чакана сотиш, уларни етказиб беришда иштирок этувчи воситачилар сонидан қатъи назар, улгуржи савдо учун сотиб олинган қийматидан 15 фоиздан, чакана савдо учун улгуржи нархидан 20 фоиздан ортиқ бўлмаган миқдорларда белгиланадиган чекланган савдо устамалари қўлланилган ҳолда амалга оширилади;

1-иловада қайд этилган ижтимоий аҳамиятга эга дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларини белгиланган нархларда сотиш;

1-иловага мувофиқ рўйхатда қайд этилган ижтимоий аҳамиятга эга дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларини четдан харид қилиш Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан ҳар бир номдаги дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари учун белгиланадиган квоталар доирасида мамлакатимизда тегишли фаолият билан шуғулланиш лицензиясига эга бўлган улгуржи ва улгуржи-чакана компаниялар ўртасида тендер ўтказиш асосида амалга оширилиши белгилансин.

2. Даволаш муассасалари ва аҳолини дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашни тизимли асосда назорат қилиш учун Республика комиссияси 2-иловага мувофиқ таркибда ташкил этилсин.

Қуйидагилар Республика комиссиясининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

мамлакатимиз фармацевтика бозорининг, жумладан, республикаимизда ишлаб чиқарилган асосий дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминланганлик даражасини тизимли таҳлил этиш ва шу асосда дори-дармон

воситалари ва тиббиёт буюмлари турларини диверсификация қилиш ҳамда ички бозоримизни янада бойитишга доир таклифлар ишлаб чиқиш, аҳолини дори-дармонлар билан таъминлашга масъул давлат органлари фаолиятини такомиллаштириш;

рўйхатга киритилган ижтимоий аҳамиятга эга дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари учун қайд этилган нархларни белгилаш ҳамда уларни дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари сотадиган ташкилотларга етказишни ташкил этиш;

рўйхатга киритилган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари нархларига риоя этилишини назорат қилиш тадбирларининг амалга оширилишини мониторинг қилиш;

қайд этилган нархлар белгиланадиган ижтимоий аҳамиятга эга дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари рўйхатига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, ташхис қўйиш ва даволаш стандартларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилган тақдирда қарорлар қабул қилиш;

мамлакатимиз фармацевтика саноатига етакчи хорижий компаниялар ва инвесторларни янада кенг жалб этиш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш;

вазирлик ва идоралар, улгуржи савдо ташкилотлари раҳбарларининг дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларига нарх белгилаш масаласи, шунингдек, аҳоли ва тиббиёт муассасаларининг, жумладан, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган, сифатли дори-дармон воситалари ҳамда тиббиёт буюмларига бўлган эҳтиёжини қондиришга оид амалга оширилаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳисоботларини мунтазам эшитиш.

3. Тиббиёт муассасалари ва аҳолини дори-дармон воситалари ҳамда тиббиёт буюмлари билан таъминлашни назорат қилиш бўйича Республика комиссияси тўғрисидаги Низом 3-иловага мувофиқ;

дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари нархини тартибга солиш тўғрисидаги Низом 4-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

4. Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги зиммасига рўйхатга киритилган импорт дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларини харид қилиш учун тендер савдолари ўтказиш вазифаси юклансин.

Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги:

дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларининг жаҳон нархлари

конъюнктурасини таҳлил қилиш асосида Республика комиссиясига ҳар чоракда рўйхатда кўзда тутилган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари учун йўл қўйилиши мумкин бўлган чекланган шартнома қийматини белгилашга доир таклифлар киритсин, қиймати ушбу кўрсаткичдан юқори бўлган тендер таклифлари кўриб чиқилмайди;

Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Молия вазирлиги ва бошқа манфаатдор тузилмалар билан биргаликда 2016 йил 1 декабргача рўйхатга киритилган импорт дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларини харид қилиш учун тендер савдолари ўтказиш тўғрисидаги Низомни белгиланган тартибда ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

5. Белгилаб қўйилсинки, давлат соғлиқни сақлаш тизимидаги барча тиббиёт муассасалари рўйхатда кўзда тутилган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларини ўрнатилган тартибда Республика комиссияси томонидан белгиланган улгуржи нархлардан ошмайдиган нархда сотиб олади.

6. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги:

энг илғор халқаро амалиётни ҳисобга олган ҳолда асосий касалликларга ташхис қўйиш, уларни даволаш ва клиник протоколлар стандартларини қайта кўриб чиқиш жадвалини икки ҳафта муддатда тасдиқласин, бунда уч ой муддатда ташхис қўйиш, даволаш ва клиник протоколларнинг янгиланган стандартлари тасдиқланишини, шунингдек, зарур ҳолларда амалдаги ташхис қўйиш, даволаш ҳамда клиник протоколларни қайта кўриб чиқишни назарда тутсин;

тасдиқланган ташхис қўйиш, даволаш стандартлари ва клиник протоколларга мувофиқ ҳар йили Республика комиссиясига рўйхатни ўзгартириш бўйича, биринчи навбатда, мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар турларининг кўпайишига қараб улардан фойдаланишни кўзда тутадиган таклифлар киритсин;

ташхис қўйиш, даволаш ва клиник протоколларнинг янгиланган стандартларини барча тиббиёт муассасаларига, жумладан, фойдаланиш учун очиқ бўлган ахборот тизимлари орқали ўз вақтида етказишни таъминласин ҳамда уларга риоя этилишини қатъий назорат қилсин;

бир ой муддатда энг муҳим дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларининг барча дорихоналар учун мажбурий янгиланган минимал рўйхати, шунингдек, шифокор рецептсиз бериладиган дори-дармон воситалари рўйхатини тасдиқласин, унга зарурат туғилганда белгиланган тартибда ҳар йили ўзгартиш ва қўшимчалар киритсин;

юримдик шахслар томонидан дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларига нарх белгилаш тартиби кўпол бузилганлиги учун лицензияни бекор қилиш

шартлари, шунингдек, минимал рўйхат бўйича мажбурий талабларни назарда тутган ҳолда, бир ой муддатда Фармацевтика фаолияти тўғрисидаги лицензия шартномасига қўшимчалар киритсин;

шифокорларнинг дори-дармон воситаларини тавсия этиш ва дорихоналарда дори-дармон воситаларини бериш тартиби тўғрисидаги низом лойиҳасини икки ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига тасдиқлаш учун киритсин ва унда белгиланган тартиб бузилишига йўл қўйган шахсларга нисбатан қатъий жавобгарлик чораларини назарда тутсин;

ўз расмий веб-сайти, шунингдек, дорихоналар расмий веб-сайтларида рўйхатга киритилган барча дори-дармон воситалари бўйича белгиланган нархлар тўғрисида мунтазам янгиланадиган ахборот эълон қилинишини таъминласин.

7. Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ва унинг ҳудудий бўлимлари зиммасига дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларининг улгуржи ва чакана савдоси билан шуғулланувчи ташкилотлар уларнинг нархини давлат томонидан белгиланган тартибга риоя этишини тизимли асосда назорат қилиш вазифаси юклансин.

8. “Ўзфармсаноат” акциядорлик компанияси Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 16 сентябрдаги “2016-2020 йилларда республика фармацевтика саноатини янада ривожлантириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида”ги ПҚ-2595-сонли қарорига мувофиқ рўйхатда кўзда тутилган импорт ўрнини босадиган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари ишлаб чиқариш билан республика эҳтиёжини максимал даражада қоплаш бўйича муҳим чораларни кўрсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Марказий банк, Иқтисодиёт вазирлиги йиллик, чораклик моддий ва қиймат балансини шакллантиришда Соғлиқни сақлаш вазирлиги ва “Ўзфармсаноат” акциядорлик компанияси томонидан асосланган тайёр дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларини, шунингдек, уларни мамлакатимиз корхоналарида ишлаб чиқариш учун хомашёни четдан олиб келишга бўлган эҳтиёжни ҳисобга олсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 14 январдаги “Дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари сотишни тартибга солиш тўғрисида”ги 19- ва 2000 йил 5 августдаги “Ички бозорни дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 307-сонли қарорлари 2017 йилнинг 1 январидан ўз кучини йўқотган, деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Адлия вазирлиги, бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда Вазирлар

Маҳкамасига қонунчиликка мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида таклифлар киритсин.

11. Ушбу қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари Р.Азимов ва Бош вазир ўринбосари А.Икромов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти вазифасини бажарувчи
Ш.Мирзиёев

Тошкент шаҳри,
2016 йил 31 октябрь

* * *

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Аҳолини дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашни янада яхшилашга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига
Ш А Р Х

Ўзбекистон Республикаси Президенти вазифасини бажарувчи Шавкат Мирзиёев томонидан Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Аҳолини дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашни янада яхшилашга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори имзоланди.

Мамлакатимиз раҳбарияти фармацевтика саноатини ривожлантириш, аҳоли ва даволаш муассасаларини сифатли, самараси юқори ва хавфсиз дори-дармон воситалари билан таъминлашга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Ўзбекистонда ташкил этилган фармацевтика саноати муваффақиятли фаолият кўрсатмоқда ва жадал ривожланмоқда. Хусусан, мамлакатимиздаги 132 фармацевтика корхонаси томонидан 2 минг турдан ортиқ дори-дармон воситалари ишлаб чиқарилмоқда.

Дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларидан фойдаланиш бўйича халқаро нормалар ва ривожланган давлатлар қонунчилигига мослаштирилган қонун ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар ишлаб чиқилиб, амалиётга жорий этилмоқда.

Халқаро сифат стандартларининг жорий этилиши самарасида мамлакатимиз фармацевтика корхоналарининг экспорт салоҳияти ошди. Шунини таъкидлаш керакки, Ўзбекистонда ишлаб чиқарилаётган айрим дори-дармон воситалари ва

тиббиёт буюмлари дунёнинг 20 дан ортиқ давлати, жумладан, МДХ, Европа иттифоқи мамлакатлари ва АҚШга экспорт қилинмоқда.

2016-2020 йилларда республика фармацевтика саноатини янада ривожлантириш бўйича тасдиқланган чора-тадбирлар дастурига мувофиқ янги фармацевтика корхоналарини ташкил этиш ва фаолият кўрсатаётган корхоналарни модернизация қилишга доир умумий қиймати 223,9 миллион АҚШ долларига тенг 67 та инвестиция лойиҳасини амалга ошириш кўзда тутилмоқда. Бу аҳоли ва тиббиёт муассасаларида эҳтиёж юқори бўлган импорт ўрнини босадиган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари ишлаб чиқаришни 2,5 баробар ошириш имконини беради.

Ўзбекистонда дорихона муассасалари тармоғи кенг ривожланган. Айни пайтда мамлакатимиз ҳудудида 8472 хусусий дорихона ва уларнинг филиаллари, шунингдек, “Дори-дармон” акциядорлик компанияси тизимида кирувчи 1437 дорихона фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг 70 ва 114 таси олис қишлоқлар аҳолисини дори-дармонлар билан таъминлаш учун мўлжалланган ижтимоий ва сайёр дорихоналардир.

Шу билан бирга, соҳанинг бугунги ҳолати таҳлил қилиниши натижасида зудлик билан ҳал этишни талаб қиладиган айрим муаммолар мавжудлиги аниқланди.

Авваламбор, ички бозорни мамлакатимизда ишлаб чиқарилган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан тўлиқ таъминлаш учун республика фармацевтика саноатини янада самарали ривожлантириш бўйича қабул қилинган чора-тадбирларни изчил амалга ошириш зарур.

Маҳаллий хомашё, жумладан, доривор ўтлар асосида дори-дармон воситалари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ҳисобидан фармацевтика маҳсулотларини маҳаллийлаштиришни кенгайтириш ва чуқурлаштириш, шунингдек, уларни тиббиёт амалиётига жорий қилиш долзарб масала ҳисобланади.

Фармацевтика корхоналарининг дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари ишлаб чиқариш учун хорижий хомашё ҳамда материалларга боғлиқлик даражаси юқорилигича қолаётгани бу борадаги жиддий муаммодир. Мамлакатимиз корхоналарида айрим фармакотерапевтик гуруҳлардаги дори-дармон воситалари, яъни онкологик, эндокринологик, махсус препаратлар ва психотроп воситалар ишлаб чиқарилмайди.

Дорихона муассасалари тармоғини янада оптималлаштириш масаласини ҳал этиш зарур. Дори-дармон воситалари нархларининг асосиз оширилаётгани, шунингдек, бир хил дори воситаларининг нархларида катта фарқ борлиги кузатилмоқда. Бу дорихоналарда дори-дармон воситаларига нарх белгилаш тизимини такомиллаштириш ва улар фаолияти устидан назоратни

кучайтиришга доир шошилиш чоралар кўриш заруратини юзага келтирмоқда.

Шу мақсадда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Аҳолини дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашни янада яхшилашга доир чора-тадбирлар тўғрисида»ги қароридан 2017 йилнинг 1 январидан четдан олиб келинадиган, шунингдек, мамлакатимиз ишлаб чиқарувчиларидан сотиб олинадиган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларини улгуржи ва чакана сотиш, уларни етказиб беришда иштирок этувчи воситачилар сонидан қатъи назар, улгуржи савдо учун сотиб олинган қийматидан 15 фоиздан, чакана савдо учун улгуржи нархидан 20 фоиздан ортиқ бўлмаган миқдорларда белгиланадиган чекланган савдо устамалари қўлланилиши белгиланмоқда.

Шу билан бирга, тиббиётда кенг қўлланиладиган 167 номдаги ижтимоий аҳамиятга эга дори-дармон воситалари ва 22 турдаги тиббиёт буюмлари учун муайян нархлар белгиланмоқда. Бу нархлар даволаш муассасалари ва аҳолини дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашни тизимли асосда назорат қилиш бўйича ташкил этиладиган Республика комиссияси томонидан дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари учун жаҳон нархлари конъюнктурасини таҳлил қилиш асосида ўрнатилган тартибда ҳар чоракда белгиланади.

Мазкур комиссия зиммасига, шунингдек:

мамлакатимиз фармацевтика бозорининг, жумладан, республикамизда ишлаб чиқарилаётган асосий дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминланганлик даражасини тизимли равишда таҳлил этиш ва ўтказилган таҳлил асосида дори-дармон воситалари ҳамда тиббиёт буюмлари турларини диверсификация қилиш, мамлакатимиз бозорини етарли даражада тўлдиришга доир таклифлар ишлаб чиқиш, аҳолини дори-дармонлар билан таъминлашга масъул давлат органлари фаолиятини такомиллаштириш;

нархларини белгилаш бўйича алоҳида тартиб ўрнатиладиган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари рўйхатига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек, ташхис қўйиш ва даволаш стандартларига ўзгартиш ҳамда қўшимчалар киритилган тақдирда қарорлар қабул қилиш;

рўйхатга киритилган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари нархларига риоя этилишини назорат қилиш тадбирларининг амалга оширилишини мониторинг қилиш ва бошқа муҳим вазифалар юклатилган.

Юқорида кўрсатилган дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан белгиланадиган квоталар бўйича мамлакатимизда тегишли фаолият билан шуғулланиш лицензиясига эга улгуржи ва улгуржи-чакана компаниялар ўртасида тендер ўтказиш асосида четдан харид қилинади. Бундай тендерларни

Ўтказиш Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги зиммасига юкланган.

Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштириш, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирлиги дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларининг улгуржи ва чакана савдоси билан шуғулланадиган ташкилотлар томонидан нархларни давлат томонидан белгиланган тартибга риоя этилишини бевосита назорат қилади.

Мазкур қарорда дори-дармон воситаларини тўғри тавсия этиш, ташхис қўйиш, даволаш ҳамда клиник протоколлар стандартларини барча тиббиёт муассасаларига, жумладан, фойдаланиш учун очиқ бўлган ахборот тизимлари орқали етказиш, уларга риоя этилишини қатъий назорат қилиш мақсадида халқаро амалиётга мувофиқ асосий касалликларга ташхис қўйиш, уларни даволаш ва клиник протоколлар стандартларини такомиллаштиришга доир вазифалар белгиланган.

Қарорда энг муҳим дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларининг барча дорихоналар учун мажбурий янгиланган минимал рўйхати, шифокор рецептсиз бериладиган дори-дармон воситалари рўйхатини тасдиқлаш;

юридик шахслар томонидан дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмларига нарх белгилаш тартиби қўпол бузилганлиги учун лицензияни бекор қилиш кўзда тутилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қабул қилинган ушбу қарорининг ҳаётга татбиқ этилиши ички бозорни арзон ва сифатли дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан янада тўлиқ таъминлаш, нарх белгилаш бўйича очиқ-ошкора механизмни жорий этиш, мамлакатимизда арзон ва сифатли препаратлар бўлишига қарамасдан, ташхис қўйиш ва даволаш стандартларида кўзда тутилмаган ҳамда асосан қиммат импорт дори воситаларини тавсия этиш бўйича номақбул амалиётнинг олдини олиш ва келгусида бундай ҳолларга йўл қўймаслик имконини беради.

Мазкур барча чора-тадбирлар, биринчи навбатда, аҳолини сифатли ва арзон дори-дармон воситалари ва тиббиёт буюмлари билан таъминлашга, аҳолининг саломатлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Кузатувчилар миссияси раҳбари билан учрашув

2016 йилнинг 2 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюросининг (ЙХХТ ДИИХБ) Ўзбекистон Президенти сайловини

кузатиш бўйича миссияси раҳбари, Элчи Петер Тейлер билан учрашув бўлиб ўтди.

Учрашув давомида Ўзбекистонда ЙХХТ ДИИХБ Сайловни кузатиш миссияси фаолиятининг бошланганлиги билан бўғлиқ ташкилий масалалар муҳокама қилинди.

Сарвар Отамуратовнинг Қорақалпоғистон Республикаси сайловчилари билан учрашуви

Ўзбекистон “Миллий тикланиш” демократик партиядан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Сарвар Отамуратов 2 ноябрь куни Қорақалпоғистон Республикаси сайловчилари билан учрашди.

Учрашувни Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини ўтказувчи 1-Қорақалпоғистон округ сайлов комиссияси раиси У.Жалменов очди.

Президентликка номзоднинг ишончли вакили Т.Романов йиғилганларни номзоднинг таржимаи ҳоли билан таништирди.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Сарвар Отамуратов ўзининг сайловолди дастури юзасидан нутқ сўзлади.

Дастурда халқаро миқёсда эътироф этилган ва бугунги тараққиётимизнинг ҳаётий дастурига айланган беш тамойил асосида амалга оширилаётган ислохотлар бардавомлигини таъминлаш, тарихий, маданий, бой маънавий-ахлоқий кадриятлар ва анъаналар асосида жамиятда юксак ҳуқуқий ва сиёсий маданиятни мустаҳкамлаш ҳамда маънавий юксалишга эришиш масалаларига устувор аҳамият қаратилган.

Дастурда маданий мерос объектларини ҳимоя қилиш масаласига кенг ўрин берилган. Қорақалпоғистон Республикасида ҳам тарихий обидалар ва муқаддас қадамжолар кўп. И.Савицкий номидаги Қорақалпоқ давлат санъат музейи ва Қорақалпоқ давлат Ўлкашунослик музейида жуда қимматли қўлёзмалар, экспонатлар, коллекциялар ва архив ҳужжатлари сақланмоқда.

Номзоднинг дастурида халқимизнинг бетакрор ва улуғвор тарихий, маданий ва интеллектуал мероси, маданияти ва анъаналарини асраб-авайлаш, маданий мерос объектларини тўлиқ хатловдан ўтказиб, ҳисобга олиш ишларини такомиллаштириш, музей, архив, кутубхоналар ва бошқа жойларда сақланаётган маданий мерос объекти белгиларига эга бўлган экспонатлар, коллекциялар ва архив ҳужжатларини тўлиқ тоифалаштириш, бу борадаги қонунчиликни янада такомиллаштириш, ЮНЕСКОнинг жаҳон маданий мероси рўйхатига киритилмаган объектларни киритиш, юксак эстетик қимматга эга бўлган миллий хунармандлик турларини қайта тиклаш ва ривожлантириш, миллий бадий мактаблар анъаналарини ривожлантириш каби муҳим вазифалар қайд этилган.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ёшларга оид давлат сиёсатини янада кенг жорий этиш, спортнинг барча турлари, айниқса, Олимпия ўйинлари дастуридан ўрин олган ҳамда миллий турларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, болалар спортини ривожлантириш масалалари бўйича ҳам бир қатор вазифалар илгари сурилган.

Видеоконференция тарзида ўтган учрашувда Бердақ номидаги Қорақалпоқ давлат университети ўқитувчиси И.Сейтназарова, Нукус шаҳридаги 31-умумтаълим мактаби директори В.Қаленова, Онкология касалликлари диспансери бош шифокори М.Қурбонов ва бошқалар номзоднинг дастури ва унда белгиланган вазифалар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди. Сайловчиларни 2016 йил 4 декабрь куни бўлиб ўтадиган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида фаол иштирок этишга чақирди.

Шавкат Мирзиёевнинг Наманган вилояти сайловчилари билан учрашуви **Тадбиркорлар ва ишбилармонлар ҳаракати – Ўзбекистон Либерал-демократик партиясидан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Шавкат Мирзиёев 2 ноябрь куни Наманган вилояти сайловчилари билан учрашди.** Учрашувни ЎзЛиДеПнинг Наманган вилояти кенгаши раиси С.Мўминов очди.

Йиғилиш аввалида Биринчи Президентимиз Ислом Каримов хотираси ёд этилди. Ислом Каримов раҳнамолигида амалга оширилган кенг қўламли ислохотлар туфайли мамлакатимизнинг барча ҳудудлари қатори Наманган вилояти ҳам изчил ривожланмоқда. Саноат тармоқлари кенгайиб, туманларда янги замонавий корхоналар ишга туширилмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари кенг қўллаб-қувватланаётгани самарасида уларнинг вилоят иқтисодиётидаги салмоғи тобора ортмоқда. Янги уй-жой ва ижтимоий объектлар бунёд этилиб, шаҳару қишлоқлар қиёфаси тубдан ўзгариб бормоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Шавкат Мирзиёев ўз сайловолди дастури юзасидан нутқ сўзлади.

Дастурда давлат ва жамият бошқаруви тизимини такомиллаштириш, қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада ислоҳ этиш, иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, макроиқтисодий барқарорлик ва изчил ўсиш суръатларини таъминлаш, ижтимоий соҳани ривожлантириш, мамлакатимиздаги тинчлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш, аҳоли бандлигини таъминлаш, ер ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш, хусусий мулк ва тадбиркорлик ривожини йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш, ҳудудларни комплекс ва изчил ривожлантириш, халқимиз ҳаёт сифати ва фаровонлигини юксалтириш каби муҳим масалаларга алоҳида эътибор қаратилган.

Учрашувда видеоконференция орқали Наманган шаҳри ва барча туман марказларида йиғилган сайловчилар иштирок этди.

Меҳнат фахрийси Ш.Нуриддинов, «Афрўз Камол Наби» масъулияти чекланган жамиятининг тижорат ишлари бўйича директори С.Нўмонов, «Истиклол текстиль дизайн» масъулияти чекланган жамияти директори Б.Умаров, Наманган вилояти қирғиз миллий маданий маркази раиси М.Истамкулова, «Имрон текстиль груп» хусусий корхонаси раҳбари И.Қутфиддинов, меҳнат фахрийси И.Бўстонов, Поп туманидаги 29-мактаб ўқитувчиси З.Ҳайдарова, Чуст тумани ҳокими ўринбосари, туман хотин-қизлар қўмитаси раиси Н.Бозорова, Косонсой туманидаги «Қўқимбой» қишлоқ фуқаролар йиғини раиси С.Қосимова ва бошқалар дастурда белгиланган вазифалар мамлакатимиз тараққиёти, халқимиз фаровонлигига хизмат қилишини таъкидлади. Президент сайловига тайёргарлик, уни ўтказиш билан боғлиқ жараёнлар миллий қонунчилигимиз ва халқаро демократик тамойилларга тўла мос равишда ўтаётганини қайд этди. Сайловчиларни 4 декабрь куни бўладиган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида фаол иштирок этишга чақирди.

Наримон Умаровнинг Қашқадарё вилояти сайловчилари билан учрашуви **Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партиясидан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Наримон Умаров 2 ноябрь куни Қашқадарё вилояти сайловчилари билан учрашди.**

Учрашувни “Адолат” социал-демократик партияси вилоят кенгаши раиси вазифасини бажарувчи Р.Раупов очди. Президентликка номзоднинг ишончли вакили К.Сахатов йиғилганларни номзоднинг таржимаи ҳоли билан таништирди.

Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Наримон Умаров ўз сайловолди дастури юзасидан нутқ сўзлади.

Дастурда ижтимоий ҳимоя ва унинг амалда қўлланилишига доимий эътибор қаратиш кўзда тутилган. Ҳуқуқий демократик давлат ва адолатли фуқаролик жамияти қуриш, давлат ва жамият бошқарувида аҳолининг муносиб иштироқини таъминлаш, фуқаролик жамияти институтларининг давлат ва жамият ҳаётидаги ўрни ва ролини янада кучайтириш, энергия сарфини иқтисод қилишни рағбатлантиришга қаратилган замонавий технологияларни жорий этиш, “Яшил иқтисодиёт”га ва унга мос технологияларга ўтишни давлат томонидан кенг рағбатлантириш каби ғоялар илгари сурилган.

Мамлакатимиздаги макроиқтисодий барқарорликни янада мустаҳкамлаш, иқтисодий ўсиш суръатларини давом эттириш, бюджет ҳамда миллий валютамиз барқарорлигини таъминлаш, банк ва суғурта тизимларини такомиллаштириш борасидаги сиёсатни изчил давом эттириш номзоднинг дастуридан алоҳида ўрин олган.

Дастурда ходимлар ва иш берувчилар ўртасидаги ижтимоий шериклик муносабатларини мустаҳкамлаш, корхоналарда ходимларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш, хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини янада ошириш, уларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш борасидаги кенг кўламли ислохотларни босқичма-босқич давом эттириш каби масалаларга ҳам алоҳида эътибор қаратилган.

Учрашувда халқ депутатлари Қарши шаҳар Кенгаши депутати А.Бобоев, Қарши давлат университети қошидаги малака ошириш ва қайта тайёрлаш маркази директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари И.Ражабова, Қарши тиббиёт коллежи ўқитувчиси Н.Мамадиев, Қашқадарё вилояти телерадиокомпанияси радио гуруҳи муҳаррири З.Бобоназарова ва бошқалар Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови кўппартиявийлик асосида ўтаётгани мамлакатимизда демократик тамойилларга тўла амал қилинаётганидан далолат эканини таъкидлади. Сайловчиларни 2016 йил 4 декабрь куни ўтказиладиган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида фаол иштирок этишга чақирди.

Ҳотамжон Кетмоновнинг Тошкент вилояти сайловчилари билан учрашуви **Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан Ўзбекистон Республикаси Президентлигига номзод Ҳотамжон Кетмонов 2 ноябрь куни Тошкент вилояти сайловчилари билан учрашди.** Учрашувни Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси аъзоси А.Қирғизбоев очди. Президентликка номзоднинг ишончли вакили М.Дарханов йиғилганларни номзоднинг таржимаи ҳоли билан таништирди.

Президентликка номзод Ҳотамжон Кетмонов ўз сайловолди дастури юзасидан нутқ сўзлади.

Номзод сайловолди дастури партиянинг ғоя ва дастурий мақсадларига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Парламентдаги кўпчилик – демократик кучлар блокига нисбатан ўзини муҳолифат, деб эълон қилгани, бунинг натижасида муҳолиф фракция сифатида илгари сурган қатор ғояларга асосланишини таъкидлади.

Мамлакатимизнинг ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиёти асосида ўсиб бораётган иқтисодий салоҳиятидан келиб чиқиб, аҳолининг барча қатламлари, аввало, кам таъминланган қатлами турмуш даражасини яхшилашга қаратилган кучли ижтимоий сиёсатни амалга оширишда давлатнинг ролини мустаҳкамлаш, энг кам истеъмол харажатлари стандартларини белгилашнинг асосланган ва замонавий механизмларини ишлаб чиқиш, аҳоли бандлигини таъминлашнинг мутлақо янги ва замонавий усулларини жорий қилиш, аҳолининг давлат ва

жамият томонидан қўллаб-қувватлашга эҳтиёжманд қатлами манфаатларини ҳимоя қилиш сайловолди дастурнинг асосий ғояси экани қайд этилди.

Дастурда мустақил ҳаётга кириб келаётган ёшларга уларнинг ижтимоий келиб чиқишидан қатъи назар, касб танлаш, таълим олиш ва ўқув муассасаларини битиргач, иш ўрнига эга бўлиши учун адолатли, тенг ва ижтимоий жиҳатдан мақбул шароитлар яратишга ҳам алоҳида эътибор қаратилган.

Видеоконференция тарзида ўтказилган учрашувда Олмалик шаҳар тиббиёт бирлашмаси бош шифокори Қ.Қосимова, Ўзбекистон Халқ демократик партияси Тошкент вилояти кенгаши сектор мудирини Г.Абдурахимова, Ўзбекистон Халқ демократик партияси Ангрэн шаҳар кенгаши раиси И.Абдуқаюмов ва бошқалар номзоднинг сайловолди дастури ва унда белгиланган вазифалар ҳақида фикрларини билдирди. Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови жараёни кўппартиявийлик асосида ўтаётгани мамлакатимизда демократик ислохотлар ҳаётга татбиқ этилаётганининг амалдаги ифодаси эканини таъкидлади. Сайловчиларни Ватанимиз келажagini таъминлашда муҳим аҳамиятга эга бўлган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида фаол иштирок этишга чақирди.

МСКда ЕХХТ ДИИХБ миссиясининг кузатувчилари билан учрашув бўлиб ўтди **2016 йилнинг 2 ноябрда Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясида Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти (ЕХХТ) Демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюросининг (ДИИХБ) Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловини кузатиш бўйича миссияси раҳбари Ёхан Петер Трауготт Тейлер бошчилигидаги кузатувчилар билан учрашув бўлиб ўтди.**

Марказий сайлов комиссияси раиси М. Абдусаломов Комиссиянинг ЕХХТ ДИИХБ билан ҳамкорлиги самарали ривожланиб бораётгани ва ижобий натижалар бераётганини таъкидлади. ДИИХБ расмий веб-сайтида жорий йилнинг 21 октябрида эълон қилинган ҳисоботида айтилганидек, Ўзбекистонда сайлов кампаниясининг барча босқичлари қонунда белгиланган муддатларда ва тартибда Марказий сайлов комиссияси томонидан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича асосий тадбирлар дастури доирасида амалга оширилмоқда.

Ҳисоботда 2015 йилнинг март ойида ўтказилган президентлик сайлови яқунларига кўра ўша йилнинг декабрь ойидаёқ “Марказий сайлов комиссияси тўғрисида”ги, “Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови тўғрисида”ги қонунларга ҳамда бошқа норматив ҳужжатларга ўзгартиш ва қўшимчалар киритилгани ижобий баҳоланди. Сиёсий партияларнинг сайловда иштирок эта олишини енгиллаштириш мақсадида президентликка номзод кўрсатиш учун

зарур бўладиган имзолар сонининг қисқартирилгани, сайловолди ташвиқоти тушунчаси, уни ўтказиш шакллари, турлари ва усуллари тўғрисидаги норманинг мустаҳкамлаб қўйилгани, қамокда сақлаш жойларида сайлов участкалари тузилиши, муддатидан олдин овоз бериш муддатлари, тартиби ва жараёни мустаҳкамлаб қўйилгани, овоз бериш бошланишига бир кун қолганида “сукунат куни” ўрнатилиши ҳамда бошқа ўзгартиш ва қўшимчалар алоҳида қайд этилган.

Марказий сайлов комиссияси сайловчилар рўйхатини тузиш тартиби, номзодлар кўрсатиш ва уларни қўллаб-қувватлаб тўпланган имзо варақалари тўғри тўлдирилганлигини текшириш тартиб-таомилини, сайловолди ташвиқоти ташкил этилишини ҳамда сайлов кампанияси молиялаштирилишини, шикоят ва аризалар кўриб чиқилишини, шу жумладан маъмурий ҳуқуқбузарликлар расмийлаштирилишини, шунингдек кузатувчиларнинг ҳуқуқлари ҳамда бурчларига оид масалаларни тартибга солиб турувчи ҳужжатларни янгилади. Учрашувда ЕХХТ ДИИХБ миссияси фаолияти, унинг Ўзбекистонда сайловни кузатиш бўйича Марказий сайлов комиссияси билан ўзаро ҳамкорлигини ташкил этиш масалалари хусусида фикр алмашилди.

Таъкидлаш лозимки, Бюронинг сайловни кузатиш бўйича миссияси таркибига асосий гуруҳ билан бирга 20 нафар узоқ муддатли кузатувчилар, овоз бериш куни сайлов участкаларида кузатувни амалга оширадиган 250 нафар қисқа муддатли кузатувчилар киритилган.

Шу йилнинг 5-ноябрь куни мамлакатимизга келадиган узоқ муддатли кузатувчиларнинг вазифаси юртимизда сайлов жараёнининг турли босқичларини кузатишдан иборат. Кузатув натижалари Бюрога сайлов жараёни ҳақида тўлалигича ҳисобот тузиш имконини беради.

Шунингдек, жорий йилнинг 2-6-декабрь кунлари фаолият юритиши назарда тутилган қисқа муддатли кузатувчиларнинг вазифалари уларга бириктирилган ҳудудда сайлов куни кузатувни амалга ошириш, ўз хулосалари натижаларини Бюронинг қароргоҳига етказишдан иборат.

Таъкидлаш лозимки, сайловни кузатиш бўйича тўлиқ таркибдаги миссия Марказий сайлов комиссиясининг таклифи ҳамда мамлакатимиз мазкур муҳим сиёсий тадбирни халқаро стандартларга мувофиқ очик ва ошкора ўтказишга тайёрлиги эътиборга олиниб, Ўзбекистонга илк маротаба юборилмоқда.

Арктикада океан тубидан сирли шовқин келмоқда

Арктиканинг Канада назорати остида бўлган қисмида океан тубидан сирли шовқин келмоқда. Мутахассислар бунинг нима эканлигини ва унинг сабабларини айта олишмаяпти, деб хабар бермоқда CBC News.

Канадалик журналистларнинг маълумотларига кўра, товуш Канаданинг қитъадаги қисмидан 120 км узоқликда жойлашган Фьюри-энд-Хекл бўғозидан келмоқда. Шовқин узоқ вақтдан бери янграмоқда ва бу ҳудуддаги балиқ ва жонзотларни хуркитмоқда, деб айтилди хабарда.

"Бу жой ёз мавсумидаги асосий ов жойларидан ҳисобланади. Бироқ бу ёзда бу ерда деярли ҳеч қандай ўлжа бўлмади", деб айтди маҳаллий қонунчилик йиғилиши аъзоси.

СВС News'нинг қўшимча қилишича, сирли шовқинга биринчи бўлиб маҳаллий аҳоли эътибор қаратган. Улар бу ҳақда миллий хавфсизлик департаментига хабар беришган. Энди бу шовқиннинг келиб чиқишини аниқлаш билан Канада қуролли кучлари шуғулланади.

Ироқдаги портлаш оқибатида 12 киши ҳалок бўлди

Ироқнинг Киркук вилоятидаги портлаш оқибатида 12 киши, жумладан аёллар ва болалар ҳалок бўлди. Бу ҳақда АФР ахборот агентлиги хабар бермоқда.

Агентлик маълумотларига кўра, полицияга тегишли бўлган транспорт воситаси портлаган. Маълум қилинишича, маҳаллий аҳоли орасидан бир гуруҳи транспорт воситасида ИШИД назорати остидаги Хавижа шахрини тарқ этмоқчи бўлган. Қурбонлар орасида, аёллар, болалар ва полиция ходимлари бор.

Ҳозирча воқеа тафсилотлари аниқлаштирилмоқда. Тахминлардан бирига кўра, портлаш транспорт воситаси жангарилар қолдирган минани босиб олиши оқибатида юз берган бўлиши мумкин. Яна бир тахминга кўра, йўловчи аёллардан бирининг юки орасида портловчи қурилма бўлган.

Стокгольм аэропортида АҚШ билан чегара пайдо бўлади

Швеция ҳукумати АҚШ билан Стокгольмнинг Арланда аэропортида Америка бирламчи чегара назоратини ташкил этиш бўйича келишувни имзолади, деб хабар қилмоқда Reuters агентлиги.

Хабарларга кўра, шартнома кучга киргач, АҚШ чегара назорати АҚШга парвоз қилувчи самолётларга киришдан аввал амалга оширилади. Чегарани кесиб ўтиш бўйича барча расмий жараёнлар Америка хизматлари томонидан амалга оширилади. Одатда, хориждан Қўшма Штатларга келган йўловчиларни назорат қилувчи органлар ходимлари айна вазифани чет эл аэропортида бажаришади.

Битимни имзолаш маросими 4 ноябрда АҚШнинг Швециядаги элчихонасида бўлиб ўтган.

«Бу шартнома Арландадан АҚШга парвоз қилаётган кўплаб йўловчиларнинг сафарини енгиллаштиради», — деган Швеция ҳукумат девони вакиллари.

Ҳозирда, бу каби Америка чегарасини кесиб ўтиш назорат пунктлари Канада, Аруба, Бермуд ороллари, Баҳама, Ирландия ва Абу-Даби аэропортларида бор.

Ахборот соати раҳбари

Тугалов А